

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

ректор Херсонського державного університету,

«_____» _____ 2025 р.



ПРОГРАМА

фахового вступного випробування з

Фінансів, банківської справи та страхування

для здобуття рівня вищої освіти «бакалавр» на 2 курс

попереднього здобутого рівня вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня

«бакалавр», «спеціаліст» та «магістр»

та для осіб, які не менше одного року здобувають рівень «бакалавр»

та виконують у повному обсязі навчальний план

(денна форми навчання)

Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D4 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Івано-Франківськ, 2025

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку та підприємництва
(протокол № 7 від 3 березня 2025 року)

Голова фахової-атестаційної

комісії (укладач програми) _____ (ПІБ)



ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Перелік питань, що виносяться на фахове вступне випробування (співбесіда) з фінансів, банківської справи та страхування	6
3. Список рекомендованої літератури	9
4.Критерії оцінювання знань фахового вступного випробування	12

1. Загальні положення

Програма фахового вступного випробування з Фінансів, банківської справи та страхування складена для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» на 2 курс на основі попереднього здобутого ступеня вищої освіти та осіб, які не менше одного року здобувають ступінь вищої освіти бакалавр та виконують у повному обсязі навчальний план.

Організація та проведення фахових вступних випробувань відбувається у порядку визначеному у Положенні про приймальну комісію Херсонського державного університету.

Мета вступного випробування – відбір претендентів для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» спеціальності D4 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Форма фахового вступного випробування: вступне випробування проводиться усно (дистанційно).

Тривалість фахового вступного випробування – 40 хвилин

Результат фахового вступного випробування оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів.

Під час проведення вступного випробування не допускається користування підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт. На екзаменаційній роботі такого вступника член фахової атестаційної комісії вказує причину відсторонення та час.

Вступники, які не з'явились на фахове вступне випробування (співбесіду) з фінансів, банківської справи та страхування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах і конкурсі не допускаються.

2. Перелік питань, що виносяться на фахове вступне випробування з фінансів, банківської справи та страхування

Фінанси

1. Фінанси та їх роль в економічному розвитку економіки.
2. Функції фінансів.
3. Фінансова система та її основні елементи.
4. Фінансова політика та її інструменти.
5. Сутність, типи та напрямки фінансової політики
6. Складові фінансової політики держави
7. Забезпечення реалізації фінансової політики
8. Фінансова політика суб'єктів господарювання
9. Економічна сутність і роль податків у формуванні державних фінансів.
10. Податкова політика держави.
11. Принципи формування податкової системи
12. Класифікація й основні види податків
13. Доходи та видатки домогосподарств
14. Функції бюджету
15. Склад бюджетної системи України
16. Принципи побудови бюджетної системи України
17. Склад доходів та структура видатків бюджету
18. Класифікація джерел фінансування бюджетного дефіциту
19. Класифікація державних позик
20. Сутність і види державного боргу

Банківська справа

1. Еволюція банківської діяльності.
2. Сутність банківської системи та її інституціональна структура.
3. Особливості побудови банківських систем у різних країнах.
4. Роль банківської системи в економічному розвитку країни.
5. Особливості формування банківництва в античні часи.
6. Становлення банківництва в середньовічній Європі
7. Передумови становлення банківської системи України в XIX та XX ст.
8. Інфраструктура банківської системи
9. Функції банківської системи
10. Складові інфраструктури банківської системи
11. Інструменти грошово-кредитної політики
12. Державне регулювання банківської системи України
13. Призначення та моделі банківського нагляду
14. Форми та принципи банківського нагляду
15. Ризик у банківській діяльності
16. Стабільність банківської системи
17. Створення та особливості функціонування міжбанківських об'єднань
18. Види банківських операцій
19. Посередницька діяльність банків на фондовому ринку
20. Передумови виникнення центральних банків

Страхування

1. Основне призначення створення страхових фондів.
2. Функції страхування.
3. Сутність інвестиційної функції страхування.
4. Захисна функція страхування та її прояви.
5. Суб'єкти страхових правовідносин та їх характеристики.
6. Об'єкти страхування і страховий інтерес, зв'язок між ними.
7. Зв'язок між страховою вартістю і страховою сумою.
8. Призначення страхового тарифу.
9. Страховий платіж та його види.
10. Поняття шкоди і збитку у страхуванні.
11. Франшиза, її види і джерела походження.
12. Сутність понять “страховий ризик” і “страховий випадок”.
13. Страховий фонд, способи, форми та історичні етапи розвитку форм його організації.
14. Форми страхових зобов'язань та їх порівняльний аналіз.
15. Принцип добровільності та особливості його реалізації у страхуванні.
16. Види добровільного страхування.
17. Види обов'язкового страхування та основні вимоги до їх здійснення.
18. Об'єктна класифікація видів страхування, галузі та види страхування.
19. Класифікація страхування за видами небезпек.
20. Класифікація ризиків за основними напрямками страхування.

3. Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Баранов А. Л., Баранова О. В. Фінанси страхових організацій. Практикум : навч. Посіб. Київ: КНЕУ, 2012. 215 с.
2. Банківська система навч.посіб; за ред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с
3. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. - Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. - 364 с.
4. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2007. 328 с.
5. Горбач Л. М., Каун О. Б.Страхування : навч посіб.. Київ : Кондор, 2010. 520 с
6. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М.. Страхування : навчальний посібник. Суми. Сумський державний університет, 2020. 350 с.
7. Європейські студії у фінансах : навч. посіб. за заг. ред. І. О. Школьника, А. Ю. Семенова. Суми : Сумський державний університет, 2017. 214 с.
8. Івашко О. А. Теорія фінансів : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 404 с.
9. Карась П.М. Банківська система: навчальний посібник . Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 292 с
10. Кузнецова С.А. Банківська система: навч. посіб. / (С.А. Кузнецова, Т.М. Болгар, З.С. Пестовська); заред. С.А. Кузнецової. – К. : «Центр учбової

літератури», 2014. – 400 с.

11. Примостка Л. О., Диба М. І., Краснова І. В. Банківська система України: інституційні зміни та інновації : монографія/ за заг. ред. О. Примостки. К. : КНЕУ, 2015. 434 с.

12. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 412 с.

13. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручник. К.: Алерта, 2017. 406 с.

14. Національні фінанси: Підручник.– К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.

15. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 415 с.

16. Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Ливдар М. В. Фінанси : навч. посіб. Львів : Простір-М, 2018. 297 с.

Додаткова література

1. Александрова М. М. Страхування : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2002. 208 с.

2. Банківська система : у схемах і таблицях: навчальний посібник. ред. С. А. Кузнецова; Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля. - Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2012. 320 с.

3. Банківська система: підручник. за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 556 с.

4. Дьячкова Ю. М. Страхування : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 240 с.

5. Кнейслер О. В. Страхування : навч. посіб. Тернопіль : Економічна думка, 2008. 188 с

6. Плиса В. Й. Страхування : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Каравела, 2008. – 392 с.

7. Ротова Т. А. Страхування : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 400 с.

8. Теорія фінансів : підручник. за ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К. : Центр навчальної літератури, 2010. 576 с

9. Фінанси домогосподарств : навч. посіб. / за ред. Т. О. Кізими. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 228 с.

10. Фінанси : підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. 2-ге вид. переробл. і доповн. К. : Знання, 2012. 687 с.

11. Фінанси : навч. посіб. / А. С. Крутова, О. П. Близнюк, Л. І. Лачкова та ін. Х. : Видавництво «Лідер», 2013. 560 с

INTERNET – ресурси (Основні Web – сторінки в INTERNET)

1. Офіційний вебпортал парламенту України - <https://www.rada.gov.ua/>

2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України -

<https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України - <https://www.mof.gov.ua/uk>

4. Офіційний сайт Рахункової палати України - <https://rp.gov.ua/home/>

5. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України - <http://sfs.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Національного банку України - www.bank.gov.ua

7. Сайт Державної служби статистики www.ukrstat.gov.ua

8. Сайт Асоціації українських банків - www.aub.org.ua

4. Критерії оцінювання фахового вступного випробовування

180-200	Усі ключові поняття, старанно визначені й описані. Основні факти, що підтверджують деталі, включені й докладно описані. Немає фактичних неточностей, мають місце обґрунтованість та повнота відповіді на теоретичні та практичні питання.
150-179	Студент знаходить (добирає) і логічно поєднує більшість даних, що стосуються запитання. Досить добре використовує відповідні навички мислення. Робить обґрунтовані висновки, спираючись на дані. Більшість ключових понять добре визначено й описано. Більшість основних фактів, що підтверджують деталі, включено й досить добре описано, але має місце деяка необґрунтованість освітлення цих питань. Є невеличкі фактичні неточності.
100-149	Студент знаходить (добирає) і логічно поєднує близько половини даних, що стосуються запитання. Використовує далеко не всі відповідні навички мислення. Робить недостатньо повні висновки, спираючись на дані. Близько половини ключових понять відібрано, визначено й описано. Включено майже половину основних фактів, що підтверджують деталі. Близько половини інформації є правильною, решта хибна, неточна або відсутня.
0-99	Незначну кількість ключових понять, тем, проблем, ідей відібрано, визначено й описано. Факти, що підтверджують деталі, не включено або включено недостатньо. Інформація здебільшого хибна, неточна або не стосується питання. Не відповів на поставлені питання.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку та підприємництва (протокол №7 від 3 березня 2025 року)

Укладач програми

 Вікторія ПЕТРЕНКО

Голова фахової атестаційної комісії,

доктор економічних наук, доцент